

Slutrapport fra forsøg med ny klippeteknik i nobilis

Af Jakob Harrekilde Jensen

Pyntegrøntsektionen foranledigede i 1988 opstart af forsøg med ny klippeteknik i ældre nobilisbevoksninger for at producere en kortere og tættere grønttype end den lange og åbne blå deko. Slutopgørelse efter 3 vækstsæsoner viser, at selv om en større del af grøntet kan "flyttes" fra blå deko til den eftertragtede blå mellemgren, så er konsekvenserne for klippeudbytte og slidskader for store.

Problemet med at afsætte lange, åbne grenkransgrene fra nobilis (blå dekorationsgrene) er velkendte. Grenene kritiseres for at indeholde for få spidser, og afvises ofte fordi de ikke kan holde sorteringsreglementets maksimumskrav til grenlængde.

Der blev derfor i 1988 startet forsøg med nye klippetekniker i ældre nobilisbevoksninger med det formål at producere en kortere og tættere vare.

Der er tidligere redegjort for de foreløbige erfaringer (PS NÅledrys nr 13, side 15-16). Konklusionen efter 2 vækstsæsoner var dengang, at grenlængden kunne reduceres markant. Derimod var konsekvenserne for klippeudbytte og slidskader betænkelige og forsøget burde følges en vækstsæson mere. Men først en lille omtale af selve forsøget. Der skal her redegøres for de endelige resultater efter 3 vækstsæsoner.

Forsøget

Forsøget blev anlagt i flere lidt ældre nobilisbevoksninger, hvor sorteringen var ved at udvikle sig til blå dekorationsgrene.

Der er afprøvet 4 forskellige klippetekniker, som alle er udført i 2. grenkrans (fig. 1):

Ved metode 1 klippes skudspidserne af halvdelen af grenene, idet det tilstræbes at de klippede grene sidder overfor hinanden.

Ved metode 2a klippes alle skudspidserne af i 2. grenkrans. Ved metode 2b klippes alle skudspidserne og det ene sideskud af.

Ved metode 2c klippes skudspidserne af halvdelen af grenene, mens resten af grenene fjernes helt.

Formålet med metode 1 er at undersøge om sideskuddene efter 3 vækstsæsoner har ud-

viklet en kortere skudafstand ved at sammenligne klippede og uklippede grene.

Formålet med metode 2a-2c er desuden at undersøge konsekvenserne med hensyn til slidskader og kvalitet iøvrigt.

Forsøgsmåling

Grene fra hver af de 4 klippetekniker er klippet ned på jorden, klippet til færdige standardgrene, sorteret og vejret.

Der er sorteret i blå deko (Bd), blå mellemgrene (Bm) og blå mellemgrene med slidskader (Bms).

Forsøget er kun opgjort på et enkelt distrikt (Broholm). Der er ikke foretaget målinger andre steder, da resultaterne var ret entydige.

Der indgår 8 træer i hver behandling. Træerne har som udgangspunkt alle haft 4 grene i den behandlede krans.

Resultater

I tabel 1 er vist resultat med hensyn til 1) klippeudbytte, 2) sorteringsfordeling og 3) værdiproduktion.

Den ubehandlede parcel fremkommer ved at tage den uklippede del fra behandling 1 og gange med 2, da der kun er 2 ud af 4 grene pr træ der er ubehandlede (= uklippede). Dette forudsætter, at vægten af de ubehandlede grene er den samme, som hvis alle 4 grene i kransen var ubehandlede.

Ved behandling 1 (klippede grene) og 2b har der manglet 2 og 1 grenkransgren ud af hhv. 16 og 32. Ved beregning af klippeudbytte og værdiproduktion er der korriigeret herfor.

Ved beregning af værdiproduktion er der brugt følgende priser: blå deko: 8.25 og blå mellemgrene: 7.75 kr. Hvis der for begge sorteringer regnes med en høstomkostning på 2.25 kr/kg fås en dækningsbidrag pr kilo på hhv. 6.00 og 5.50 kr/kg.

Diskussion

Selv om forsøget kun bygger på 8 træer pr behandling, kan der udledes en række væsentlige resultater.

Der skal her kort ses på totalvægt, sorteringsudfald, slidskader, værdiproduktion og metodernes anvendelighed i praksis.

Totalvægt

Der er en tydelig tendens til, at jo mere der er klippet væk i kransen, jo lavere er totalvægten. Det større antal grene der op-

nås ved de nye behandlinger har ikke været nok til at opveje dette. Totalvægten ville kunne være øget, hvis tungegrenene i højere grad var blevet skånet under klippingen.

Sorteringsudfald

De nye klippetekniker har betydet, at en stor del af grenene er flyttet fra Bd til den efterspurgte Bm. Hvis endeskuddet blot fjernes, vil de 2 efterladte sideskud som hovedregel udvikle sig til Bm (metode 2a).

Nogle af de efterladte sideskud har udviklet sig til Bd. Disse er i sammenligning med Bd fra ubehandlede træer 10-15 cm kortere, men også væsentligt lettere. For metode 2b var den gns. grenvægt for Bd således 680 g/gren mod 1080 g/gren hos den ubehandlede.

Slidskader

Forsøget har bekræftet formodningerne om at blot fjernelse af endeskud i alle grene i kransen (metode 2a) ville give problemer med slidskader. Der har også været væsentligt færre slidskader hos metoderne 2b og 2c, men så til gengæld med et lavere totaludbytte.

Hvis tungegrenene i højere grad var blevet efterladt (aktuelt for behandling 2a og 2c), havde det næppe øget mængden af salgbart grønt, jf. resultatet fra behandling 2a, hvor 44% af de blå mellemgrene måtte kasseres.

Værdiproduktion

Den ubehandlede har haft den største værdiproduktion på 21.45 kr pr træ. Af de nye klippetekniker har metode 1 klaret sig bedst, men her er halvdelen faktisk også ubehandlet. De resterende metoder (2a-2c) har alle ligget markant under den ubehandlede.

Klippeomkostningen for Bm bør måske være større end for Bd, hvilket vil gøre den ubehandlede endnu mere overlegen med hensyn til værdiproduktion. Den højere klippeomkostning kan begrundes med, at der klippes fra samme højde, men grene af Bm har lavere vægt og kræver et større sorteringsarbejde.

Kan metoderne bruges i praksis?

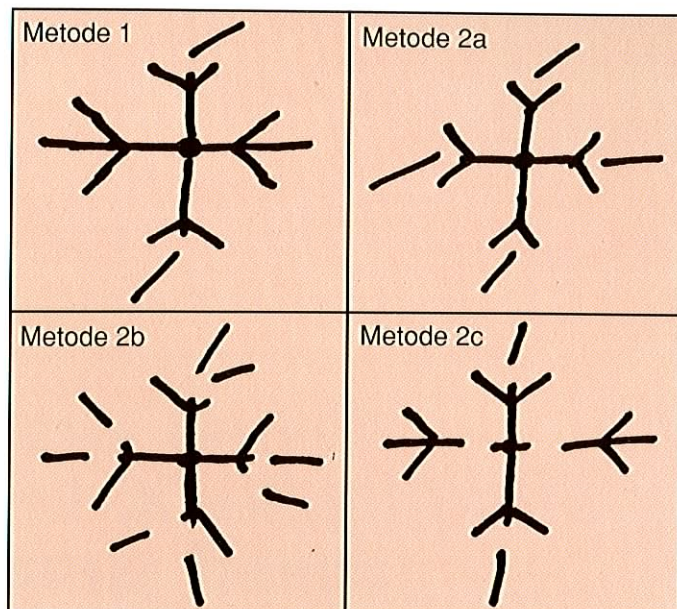
Værdiproduktionen for metoderne 1 og 2a-2c skal alle fratregkes en plejeudgift til udførelsen af behandlingen, hvilket i kr og øre vil gøre den ubehandlede tilsvarende mere overlegen.

Behandling	Klippeudbytte (kg/træ og %)				Værdi* kr/træ	% af ubh.
	Bd	Bm	BmS	Total		
Ubehandlet	3.3	0.3	0.0	3.6	21.45	100
	92	8**	0	100		
Metode 1	2.0	1.0	0.3	3.3	17.50	82
	61	30	9	100		
Metode 2a	0.0	1.4	1.1	2.5	7.70	36
	0	56	44	100		
Metode 2b	1.1	0.6	0.1	1.8	9.90	46
	61	33	6	100		
Metode 2c	0.4	0.8	0.2	1.4	6.80	32
	29	57	14	100		

Tab. 1: Klippeudbytte, sorteringsudfald og værdiproduktion for de forskellige klippemetoder (Broholm Skovdistrikt).

* Værdiberegningen er sket med følgende prisforudsætninger (kr/kg): blå deko: 8.25, blå mellemgrene: 7.75 og høstning: 2.25.

** På et enkelt af de 8 træer var grenkransgrenene så korte og bøjelige, at de blev placeret i blå mellemgrene.

Figur 1: Principskitse for hvordan 4 forskellige klippemetoder er udført. Figuren viser 2. grenkrans fra oven efter klippingen.

Denne omkostning vil i høj grad afhænge af om den kan udføres samtidig med klipping. Mange bevoksninger af denne type klippes normalt kun hvert 2. eller 3. år.

Hvis det er muligt at klippe hvert år, kan omkostningen skønnes til ca 5 kr pr træ. Det ses at for metoderne 2a-2c vil der da ikke længere være et økonomisk incitament til at klippe grenkransgrenene.

For at få tilstrækkelig lys til skørtet, skal grenkransene imidlertid klippes med mellemrum. Men her vil man måske få et bed-

re resultat ved at foretage grenkransklippet længere nede (f.eks. krans nr 7 og 8 hvert 2. år), og så reducere stamtallet for at få tilstrækkeligt lys til skørtet.

Konklusion

Der kan drages følgende konklusioner:

1. De nye klippemetoder er med de nuværende priser ikke konkurrencedygtig i forhold til den traditionelle klippemetode.
2. Den eneste af metoderne, der har en ri-

melig værdiproduktion, er behandling 1. Men her vil man kun få flyttet halvdelen af produktionen fra Bd til den eftertragtede Bm.

3. Behandlingerne 2a-2b vil kun være aktuelle i bevoksninger, hvor grenkransgrenen ikke kan sælges. Men bevoksningen kan formodentlig udnyttes bedre ved at klippe i grenkrans længere nede (7 og 8) og samtidigt reducere stamtallet.

Når det gælder klipping af pyntegrønt, opstamning o.s.v.
Komplette anlæg til omgående lev.

Forhandlere på Fyn og i Jylland anvises.

Tåstrupvej 14 - 2690 Karlslunde - Tlf. 53 14 05 29 - Telefax 53 14 62 95

Eneimport
Vagn Jensen

(Fortsat fra side 7)

erfaring med og holdning til Nordmannsgranen. I et land som Frankrig vil plakatreklame ikke være nogen dum ide, da der ikke i stor stil reklameres for juletræer i gadebilledet.

Skal dette lykkes, må produktet placeres i kanaler med godt image om kvalitet. Den store markedsføringsindsats må vente 1-2 år og være bestemt af en markedstest af markedet i Alsace-Lorraine området, hvor resultatet vil vise, om franskmændene reagerer som tyskerne. Mislykkes forsøget på at skabe et image, der er ensbetydende med kvalitet for den franske forbruger, bliver man for alvor trængt af sine højere priser, og det store udbud af lavprisjuletræer. Det spørgsmål, der dernæst melder sig, er, om man "vil ofre sig" og gå ind i en prisrig.